

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Toidu märgistamise nõuded

Hellika Kallaste
toiduohutuse osakond

23.11.2022

Õiguslik alus

Toiduseadus

Toidualase teabe
esitamine tarbijatele

Euroopa Parlamendi ja
nõukogu määrus [1169/2011](#)

Müügipakendisse
pakendamata toit

Põllumajandusministri
11.03.2015 määrus nr [24](#)

Teatava toidu märgistamise erinõuded [\(vt lisaks\)](#)

Toidualane teave tarbijatele

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011

<https://www.prismamarket.ee/products/176>
56

Müügipakendisse
pakendatud

Müügipakendisse
pakendamata

Koosneb toidust ning pakendist, millesse
toit on pakitud enne müüki andmist
selliselt, et pakendi sisu ei saa muuta ilma
pakendit avamata või pakendit muutmata

Mõisted

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011 artikkel 2

- „**toidualane teave**“ – igasugune toidu kohta antav teave, mida esitatakse tarbijale ükskõik millisel viisil (nt müügipakendil, reklaamlehel, tootja veebilehel, e-poes, suuliselt kaupluses jne)
- „**kohustuslik toidualane teave**“ – kohustuslikud üksikasjad, mida tuleb tarbijale esitada
- „**märgistus**“ - kõik toiduga seonduvad sõnad, laused, kaubamärgid, tootemarginimetused, pildid, sümbolid ja muud andmed, mis on esitatud toote pakendil, etiketil või kaelasildil

Õiglane teavitamine

Toidukäitleja vastutus

Tarbijale teabe esitamine

- ✓ Peab olema täpne ja kergesti mõistetav
- ✓ Ei tohi eksitada
- ✓ Ei tohi viidata haigusi vältida aitavatele või ravida aitavatele omadustele
- ✓ Ei tohi esitada toitumis- ja tervisealaseid väiteid, kui need ei ole lubatud või on vastuolus nõuetega

Õiglane teavitamine hõlmab ka reklaami ning toidu esitlemist

Kohustuslike andmete esitamine

Minimaalne kirjasuurus

- Väikse tähe kõrgus 1,2 mm

Kui pakendi suurima külje pindala on alla 80 cm²

- Väikse tähe kõrgus 0,9 mm

NB! Importtoodetele lisatavad eestikeelsed märgistused peavad olema samuti loetavad

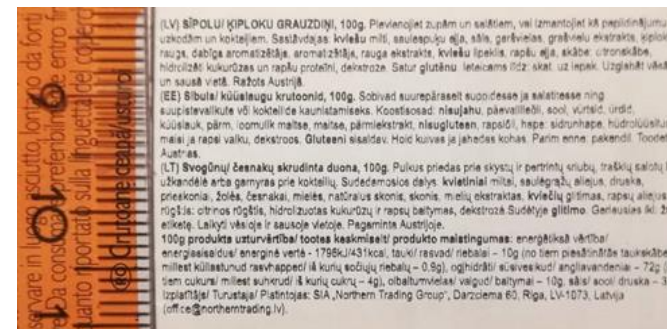
X-KÕRGUSE MÄÄRATLUS

X-KÕRGUS

Legend

Väikse tähe kõrgus

Kohustuslike andmete esitamine

Keelenõuded

- Liikmesriigi tarbijatele arusaadavas keeles, kus toitu turustatakse
- Eestis turustatava toidu toidualane teave esitatakse eesti keeles
 - Erand: alkohoolsete jookide müügipakendi märgistus ei pea olema eestikeelne, kui eestikeelset teavet antakse müügikohas
- Andmeid võib esitada mitmes keeles

Kohustuslik toidualane teave

Määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 9 punktis 1 loetletud andmed

Pakendi märgistusel tuleb esitada

- Toidu nimetus
- Netokogus
- Toidu koostisosade loetelu
 - sh allergiat või talumatust põhjustavad koostisosad
 - teatud koostisosa(de) kogus, %
- Toitumisalane teave
- Toidukäitleja (või importija) andmed: (äri)nimi ja aadress

esitatakse samas vaateväljas

<https://drakosweets.eu/wp-content/uploads/2019/06/KALEV-Drako-Strawberry-Apple-200ml-2018.pdf>

Kohustuslik toidualane teave

Määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 9 punktis 1 loetletud andmed

Pakendi märgistusel tuleb esitada

- Päritoluriik või lähtekoht (kui nõutud või vajalik)
- Säilimisaeg („parim enne“, „parim enne lõppu“, „kõlblik kuni“)
- Eritingimused säilitamise ja/või kasutamise kohta (nt „säilitada kuivas ja jahedas“)
- Tarvitamisjuhised (vajadusel)
- Alkohoolse joogi tegelik etanoolisisaldus mahuprotsentides, kui see on suurem kui 1,2 % vol

Andmeid võib täiendada piktogrammide või sümbolitega

Kohustuslikud lisaandmed

Määruse (EL) nr 1169/2011 III lisa

Teatud toitude puhul tuleb esitada lisainfot

Toiduliik või toidugrupp	Kohustuslikud lisaandmed
1. Teatavatesse gaasidesse pakendatud toit	„Pakendatud gaasikeskkonda“
2. Magusainet või -aineid sisaldavad toidud	„Magusaine(te)ga“
3. Lisatud suhkrut/suhkruid ja magusainet/magusaineid	„Suhkru(te) ja magusaine(te)ga“
4. Aspartaami/aspartaam-atsesulfaamsoola sisaldav toit	„Sisaldab aspartaami (fenüülalaniini allikas)” – E-number „Sisaldab fenüülalaniini allikat” – täpne nimetus
5. Üle 10 % lisatud polüoole sisaldav toit	„Üleliigne tarbimine võib põhjustada kõhulahtisust.”
...	...

Teatavate kohustuslike andmete esitamata jätmine

- Väikesed pakendid
- Korduvkasutamiseks mõeldud püsivalt märgistatud klaaspudelid
- Joogid, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi
- Toitumisalase teabe esitamata jätmine V lisas loetletud toitude puhul
 - sh ühest koostisosast koosnevad töötlemata tooted - mesi, kala, nisujahu, värsked puuviljad jt
 - toit, sh käsitööna valmistatud toit, millega tootja varustab väikestes kogustes vahetult lõpptarbijat või kohalikku jaemüüjat
- ...

Väikestele pakenditele kehtivad erandid

Pakendi suurima külje pindala	Erand
Kuni 80 cm ²	Minimaalne kirjasuurus 0,9 mm
Kuni 25 cm ²	Toitumisalast teavet ei pea esitama
Kuni 10 cm ²	Pakendil on nõutud vaid toidu nimetus, allergiat või talumatust põhjustavad koostisosad, netokogus ja säilimisaeg. Koostisosade loetelu esitatakse teiste vahendite kaudu. Sama vaatevälja nõuet ei kohaldata.

Samas vaateväljas esitatakse teave

Vaateväli - pakendi kõik sellised pinnad, mis on nähtaval (loetavad) ühest vaatepunktist

- Toidu nimetus
- Toidu netokogus
- Etanoolisisaldus, kui alk. üle 1,2 % vol

Toidu nimetus

Toidu nimetuse eri liigid

1. Seaduslik nimetus

- Ette nähtud konkreetse toidu suhtes kohaldatavas õigusaktis
nt piim, või, juust, šokolaad, mesi, mahl

2. Üldtuntud nimetus

- Kasutatakse seadusliku nimetuse puudumise korral
nt kali, müsli, liivarõngas, vastlakukkel

3. Kirjeldav nimetus

- Kasutatakse seadusliku nimetuse puudumise korral
nt seemnetega sepik, kohupiimakook kirssidega

Toidu nimetus

Toidu nimetust ei asenda

1. Kaubamärk

2. Väljamõeldud nimetus

„Rõõmurull“

„Kaera-Ants“

„Smuuti“

„Vallatud seenekesed“

Nimetusele lisatavad kohustuslikud andmed

Määruse nr 1169/2011 VI lisa

A osa

- Toidu nimetusega kaasnevad kohustuslikud andmed
Nt andmed toidu füüsikalise oleku või eritöötuse kohta
(pulbristatud, suitsutatud, külmuivatatud vms)

B osa

- „Hakkliha“ nimetust puudutavad erinõuded

C osa

- Vorstitoote kesta nimetust puudutavad erinõuded

Toidu koostisosade loetelu

Toidu koostisosad on kõik toidu tootmisel või valmistamisel kasutatavad ained või tooted

- Koostisosad peavad kajastuma koostisosade loetelus
- Loetelule eelnev pealkiri
 - Koosneb sõnast „koostisosad“ või sisaldab sõna „koostisosad“ (nt koostisosade loetelu)
- Koostisosade esitamine
 - Tähistatakse täpse nimetusega
 - Teatud juhtudel võib tähistada toidugrupi nimetusega (nt vürtsid)
 - Märgitakse kaalu alusel (alanevas järjestuses)
 - Teatud juhtudel tuleb esitada koostisosa kogus (%)
 - Liitkoostisosa võib loetelusse kanda oma nimetuse all ja koostisosad selle järel sulgudes
nt: tomatikaste (tomat, paprika, sibul, vürtsid)
 - Allergiat või talumatust põhjustavad ained eristatakse teistest koostisosadest

Toidu koostisosade loetelu

Koostisosa koguse esitamine (%)

Kogus esitatakse koostisosade loetelus, toidu nimetuses või kohe pärast nimetust

- Koostisosa on esitatud nimetuses või seostatav nimetusega
Nt „Singi-juustupitsa“ → sink x% ja juust y%
- Koostisosa on rõhutatud sõnas, pildis või graafiliselt
Nt märgistusel eraldiseisev sõna „kukeseentega“ + pilt kukeseentest
- Kui koostisosa on põhiline toidu iseloomustamiseks ja eristab seda teistest nimetuse või välimuse tõttu sarnastest toitudest
Nt keeduvorst → veiseliha x% ja sealiha y%

<https://www.estover.ee/tooted/sulatatud-juustud/hiirte-sulatatud-juust-kukeseentega-200-g/>

Toidu koostisosade loetelu

Koostisosa koguse protsendiline esitamine

Töötlemise tõttu niiskust kaotanud toidud

- Koostisosa koguse arvutamisel lähtutakse toidu valmistamiseks kasutatud koostisosa kogusest
- Esitatakse massiprotsendina valmistoote massist
Nt mustikakook – lisatud mustikamoosi kogus valmistoote massist (%)

Koostisosa(de) protsentuaalne kogus ületab 100% valmistoote massist

- % asemel esitatakse 100 g valmistoote valmistamiseks kasutatud koostisosa(de) kogus(ed) massiühikutes
Nt salaamivorst veiseliha: 100 g vorsti valmistamiseks on kasutatud 115 g veiseliha

Koostisosade loetelu

Teatud juhtudel pole vaja esitada

- Värsked marjad, puu- ja köögivili, sh kartulid
- Karboniseeritud vesi
- Fermenditud äädikad
- Juust, või, hapupiimatooted
 - Sisaldavad vaid piimatooteid, tootmiseks vajalikke toiduensüüme, mikroorganismide kultuure ja juustu puhul valmistamiseks vajalikku soola
- Ühest koostisosast koosnev toit
 - Nimetus sama mis koostisosa nimetus
 - Toidu nimetus võimaldab koostisosa olemuse eksimatult kindlaks määrata
- Joogid, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi

Koostisosade loetelu

Koostisosade esitamine toidugrupi nimetusega

Määruse nr 1169/2011 VII lisa B osa

Näiteid toidugrupi nimetustest:

- Kala
 - Kõik kalaliigid, kui nimetus ja esitlusviis ei viita konkreetsele kalaliigile
- Taimsed rasvad ja õlid
- Vürtsid
- Maitsetaimed
- Kuivikupuru

Toidugrupi nimetust kasutades on vajalik siiski allergeenide esitamine:

Nt maitsetaimed (sh **seller**); kuivikupuru (**nisu**)

Koostisosade loetelu

Toidugrupi nimetused: maitsetaimed ja vürtsid

Maitsetaimede puhul üldnimetuse „maitsetaim(ed)“ või „maitsetaimede segu“ kasutamine

- Nt basiilik, majoraan, tüümian
- Kui ei ületa 2% toidu kaalust

Vürtside puhul üldnimetuse „vürts(id)“ või „vürtside segu“ kasutamine

- Nt must pipar, nelk, koriander, kaneel
- Kui ei ületa 2% toidu kaalust

Koostisosade loetelu

Toidugrupi nimetus: taimsed õlid ja rasvad

Toidugrupi nimetuse „taimsed õlid“ järel peab esitama kõik õliliigid
Nt „taimsed õlid (päevalille, rapsi)“

- Võib järgneda fraas „muutuvas suhtes“

Nt „taimsed õlid (päevalille- ja rapsiõli muutuvas suhtes)“

Hüdrogeenitud õlid ja rasvad (taimsed/loomsed)

- „Täielikult hüdrogeenitud“ või „osaliselt hüdrogeenitud“
Nt „osaliselt hüdrogeenitud taimsed õlid (päevalille ja rapsi)“

Koostisosade loetelu

Lisaainete esitamine

Märgitakse:

1. Rühmanimetus
Nt kergitusaine, emulgaator, paksendaja
2. Lisaaine nimetus või E-number
Nt emulgaator: rasvhapete mono- ja diglütseriidid; magusaine E 951

Lauamagusaine müüginimetus → „... põhinev lauamagusaine“

Kui toit sisaldab magusaineid või teatud toiduvärve, siis on vajalik lisateabe esitamine

- Magusaineid sisaldavad toidud → määruse (EL) nr 1169/2011 III lisa
- Teatud toiduvärve sisaldavad toidud → määruse (EL) nr 1333/2008 V lisa

Koostisosade loetelu

Lõhna- ja maitseainete esitamine

Tähistatakse:

- „Lõhna- ja maitseained“ või esitatakse veelgi täpsema nimetuse või kirjeldusega
- „Suitsutuspreparaat“ või „suitsutuspreparaadid“ või „toidust/toitudest või toidurühmast või lähtematerjali(de)st toodetud suitsutuspreparaat“ või „toidust/toitudest või toidurühmast või lähtematerjali(de)st toodetud suitsupreparaadid“ (nt pöökpuust toodetud suitsupreparaat)

Mõiste „**looduslik**“ kasutamine:

- Juhul, kui lõhna- ja maitsekomponent sisaldab ainult lõhna- ja maitsepreparaate ja/või looduslikke lõhna- ja maitseühendeid

Lõhna- ja maitseainete, **kofeiini** ja **kiniini**, nimetamine:

„lõhna- ja maitseaine kofeiin“ ; „lõhna- ja maitseaine kiniin“

Koostisosade loetelu

Koostisosade esitamiseiga seotud erandid

- Koostisosad, mille sisaldus valmistoidus on alla 2%, võib esitada koostisosade loetelu lõpus vabas järjekorras
- Lisatud vett ei pea koostisosade loetelus esitama, kui selle sisaldus valmistootes ei ole üle 5%
 - V.a liha, lihavalmistised, töötlemata kalandustooted, kahepoolmelised molluskid

Lisatud vee kogus = valmistootte netokogus – teiste koostisosade netokogus

Koostisosade loetelu

Toidu komponentide väljajätmine koostisosade loetelust

Määruse nr 1169/2011 artikkel 20

- Tootmisprotsessi käigus ajutiselt eraldatud ning hiljem uuesti lisatud koostisosa komponendid
- Lisaained ja toiduensüümid
 - Millel puudub tehnoloogiline funktsioon lõpptootes
 - Abiained
- Kandeained
 - Nt lõhna- ja maitseainete viimiseks toitu
- Abiained
 - Nt pektinaas (mahla tootmiseks kasutatav ensüüm)
- Vesi
 - Kontsentreeritud või veetustatud koostisosa tagasiviimine endisesse olekusse
 - Vedela keskkonna puhul, mida tavaliselt toiduks ei tarbita (nt marinaadi valmistamiseks kasutatud vesi)

Allergiat/talumatus põhjustavad ained või tooted

- Gluteeni sisaldavad teraviljad: **nisu, rukis, oder, kaer**
- Koorikloomad
- Muna
- Kala
- Pähklid
- Sojaoad
- Piim
- Seller
- Sinep
- Seesamiseemned
- Väeveldioksiid ja sulfitid
- Lupiin
- Molluskid

Allergiat/talumatus põhjustavad ained või tooted

Allergeenide esitamine

- Peab esitama **koostisosade loetelus** eristuvalt
 - Kasutades kirjastiili, kirjasuurust, taustavärvi
 - Vajadusel toidu nimetuse juures, nt bulgur (**nisu**) või tilaapia (**kala**)

„Koostisosad: suhkur, **muna**valgemass, maisitärklis, veiniäädikas, lõhna- ja maitseained (sh **mandel**)“

Kui koostisosade loetelu puudub

- Esitatakse sõnaga „sisaldab“ → „sisaldab sulfiteid“

Allergeenide esiletõstmine pole vajalik

- Kui toidu nimetus viitab selgelt allergeenile (nt piim, krevetid) ja koostisosade loetelu esitamine pole nõutud („munaliköör“ → ei pea esitama „sisaldab muna“)

Allergiat/talumatumust põhjustavad ained või tooted

Koostisosad

seemned 35,9% (päevalille-, kõrvitsa-, lina- ja SEESAMISEEMNED) vesi, RUKIS 25,4% (purustatud terad, jahu, lõigatud terad), NISUJAHU, NISUGLUTEEN, suhkur, KAERahelbed, pärm, ODRAlinnaseekstrakt, sool, kartulitärklis.

Koostisosad

Allergeenid

Rukkis, nisu, piim, laktoos küüslauk, kurkum, paprika.

Näited

pealkiri

liitkoostisosa

liitkoostisosa koostisosad

Koostisosad: **nisujahu**, vesi, **muna**, tomatikaste 19% (tomat, paprika, sibul, küüslauk, vürtsid), **juust** 9%, taimsed õlid (palmi, rapsi), sool, **sojavalk**, emulgaator: rasvhapete mono- ja diglütseriidid, pärm, maitsetaimed (sh **seller**)

toidugrupi nimetus

Koostis: **NISU**jahu, **VÕI**, suhkur, šokolaad 22% (suhkur, kakaomass, kakaovõi, emulgaator: **SOJA**letsitiin), vanillisuhkur, sool. Kakao sisaldus vähemalt 35%.

Netokogus

Netokoguse väljendamine

- Vedelad tooted: mahuühikud (cl, ml, l)
- Teised tooted: massiühikud (g, kg)

Netokogust ei pea esitama

- Tükikaupa müüdava toidu puhul (tükkide hulk peab olema selgelt nähtav), nt munad, tükikaupa müüdavad puuviljad
 - NB! Kui tükkide hulk ei ole pakendit avamata nähtav/loendatav → vajalik tükkide arvu ja üksikportsjoni netokoguse esitamine
- Toidu puhul, mille netokogus on alla 5 g või 5 ml (vürtside ja maitsetaimede suhtes ei kehti)
- Toidu puhul, mille maht või kaal võib oluliselt väheneda ning mida müüakse tükikaupa või kaalutakse ostja juuresolekul, nt saiakesed, pirukad
- Suhkrutoodete puhul, mille mass on alla 20 g

Säilimisaja märgistamine

Säilimisaja märkimiseks kasutatavad väljendid

1) Minimaalse säilimisaja tähtpäev (pikema säilimisajaga toidud)

„Parim enne ...“ või “Parim enne ... lõppu“

2) Tarvitamise tähtpäev (kiiresti riknevad toidud)

„Kõlblik kuni ...“

Säilimisaja märgistamine

Minimaalse säilimisaja tähtpäeva esitamine

Märkega „parim enne ...“ või „parim enne ... lõppu“ kaasneb tähtpäev ...

Säilimisaja pikkus	Väljend	Säilimisaja märkimine	Näide
kuni 3 kuud	„parim enne ...“	kuupäeva täpsusega (võimalusel aasta)	„Parim enne 23.11.2022“, „Parim enne 23.11“
3 kuni 18 kuud	„parim enne ... lõppu“	piisab kuust ja aastast	„Parim enne 11.2022 lõppu“
enam kui 18 kuud	„parim enne ... lõppu“	piisab aastast	„Parim enne 2022 lõppu“

... või viide tähtpäeva asukohale märgistusel, nt „Parim enne: vaata kinnitusklambrit“

- Vajadusel esitatakse säilitamistingimuste kirjeldus → Nt „Säilitada kuivas ja jahedas“
- Säilitamistingimusi võib täiendada kasutamistingimustega → Nt „Pärast avamist tarbida 5 päeva jooksul“

Säilimisaja märgistamine

Tarvitamise tähtpäeva esitamine

Märkega „kõlblik kuni...” kaasneb tähtpäev ...

Väljend	Säilimisaja märkimine	Näide
„kõlblik kuni ...“	kuupäeva täpsusega (võimalusel aasta)	„Kõlblik kuni 23.11.2022“, „Kõlblik kuni 23.11“

... või viide tähtpäeva asukohale märgistusel, nt „Kõlblik kuni: pakendi kaanel“

- Säilitamistingimuste kirjelduse esitamine on **kohustuslik** → Nt „Säilitada temperatuuril +2 ... +6 °C“
- Säilitamistingimusi võib täiendada kasutamistingimustega
- Tarvitamise tähtpäev märgitakse igale pakendatud üksikportsjonile

NB! Pärast “kõlblik kuni” kuupäeva möödumist ei tohi toitu turustada.

Säilimisaja märgistamine

Külmutamise või esmakordse külmutamise tähtpäev

Nõutud külmutatud liha, lihavalmististe ja töötlemata kalandustoodete märgistusel

- 1) Märge: „külmutatud ...“ („sügavkülmutatud...“)
- 2) Märkega kaasneb tähtpäev või viide tähtpäeva asukohale märgistusel

Tähtpäev märgitakse päeva, kuu ja aasta täpsusega → Nt „külmutatud 25.02.2020“

Päritolu märkimine

Toidu päritolu esitamine on kohustuslik

- Teatud toitude puhul
(Veise-, sea-, lamba-, kitse- ja kodulinnuliha, kala, mesi, oliiviõli, puu- ja köögiviljad, mahetoit)
- Kui päritolu puudumine võib tarbijat eksitada
- Päritolu märkimiseks näidatakse päritoluriigi nime (nt Eesti) või lähtekohta (nt Saaremaa)
 - Riigikoodide (nt EE, LV) esitamine ei ole piisav
 - Lubatud on üldtuntud lühendite kasutamine (USA, UK, EL)

<https://www.barbora.ee/toode/pralineekompvek-tallinn-v-pergale-kg>

Päritolu märkimine

Toidu põhikoostisosa päritolu esitamine

- Vajalik, kui toidu päritoluriik või lähtekoht on märgitud, kuid see erineb toidu põhilise koostisosa päritolust (esitamist täpsustab rakendusmäärus (EL) 2018/775)
 - Põhikoostisosa päritolu esitatakse toidu päritolumärkega samas vaateväljas
 - Põhikoostisosa päritolu märkimisel kehtivad üldised tähemärgisuuruse nõuded (kirjasuurus vähemalt 1,2 mm)
 - Kui toidu päritolu on märgitud sõnadega, peab järgima ka põhikoostisosa päritoluteabe tähemärgisuuruse nõuet
(x-kõrgus peab olema vähemalt 75% toidu päritolu märke x-kõrgusest)

Põhikoostisosa päritolu esitamiseks märgitakse üks kahest:

- Märgistusel esitatakse põhilise koostisosa päritoluriik või lähtekoht
- Märgitakse, et põhilise koostisosa päritoluriik või lähtekoht on toidul märgitust erinev
nt „Piim ei ole pärit Eestist“

Partii tähistamine

Põllumajandusministri 28.11.2014 määrus nr 109

- Partii määrab ja tähistab pakendil tootja, töötleva, valmistaja, pakendaja või EL liikmesriigis asutatud müüja, kes seda toitu esimesena müüb
- Partii tähistusele eelneb täht „L“
(„L“ ei ole vaja esitada, kui partii tähistus on muust teabest selgelt eristatav)
- Partii tähistust ei pea esitama
 - Kui toidu säilimisaja tähtpäev sisaldab vähemalt päeva ja kuud (nt „Parim enne 23.11“)
 - Kui toidu pakendi või mahuti suurima külje pindala on alla 10 cm²
 - Üksikportsjonites jäätise puhul, mille toidupartii tähistus kantakse rühmapakendile;
 - Kui põllumajandussaadusi turustatakse otse ladustamiseks, töötlemiseks või pakendamiseks
 - Toidu puhul, mis on tarbijale müümisel müügipakendisse pakendamata või mida pakendatakse müügikohas tarbija soovil või vahetult müügiks (tarbija juuresolekuta)

Identifitseerimismärk

Toidu jälgitavuse tagamine

- Identifitseerimismärk esitatakse loomset päritolu toitude puhul
- Märk koosneb ovaalist ja järgmistest andmetest:
 - Ettevõtte asukohariigi nimi või lühend standardi ISO 3166 kohaselt
Liikmesriikide puhul kasutatakse kahetähelisi koode (määrus (EÜ) nr [853/2004](#))
 - Ettevõtte tunnusnumber
 - Lühend Euroopa Liidu tähistamiseks

Identifitseerimismärgi näide

Etanoolisisaldus

Etanoolisisaldus esitamine

- Jookide puhul, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 % vol
- Ühikuks mahuprotsendid („% vol“)
 - Eelneدا võib sõna „alkohol“ või lühend „alk“ või „alc“
- Etanoolisisaldus esitatakse ühe kümnendkoha täpsusega
Nt 1,3 % vol

Toitumisalane teave

Kohustuslikud andmed

- Toitumisalane teave tuleb esitada 100 g või 100 ml toidu või joogi kohta kindlas järjekorras tabeli kujul

	100 g või 100 ml kohta
Energiasisaldus	kJ/kcal
Rasvad	g
millest küllastunud rasvhapped	g
Süsivesikud	g
millest suhkrud	g
Valgud	g
Sool	g

- Täiendavalt võib esitada monoküllastumata rasvhapete (g), polüküllastumata rasvhapete (g), polüoolide (g), tärklise (g), kiudainete (g) sisalduse
- Vitamiinide ja mineraalainete (μg või mg) sisaldust võib esile tuua, kui neid esineb märkimisväärses koguses (1169/2011 XIII lisa A osa)
 - Esitatakse võrdluskoguse protsendina 100 g või 100 ml kohta

Toitumisalane teave

	100 g või 100 ml kohta
Energiasisaldus	kJ/kcal
Rasvad	g
millest küllastunud rasvhapped	g
Süsivesikud	g
millest suhkrud	g
Valgud	g
Sool	g

- Toitumisalast teavet võib esitada ka portsjoni või tarbimisühiku kohta
 - Portsjoni või tarbimisühiku suurus peab olema esitatud toitumisalase teabe vahetus läheduses
- Toitumisalast teavet võib väljendada protsendina võrdluskogusest 100 g või 100 ml toote või ühe portsjoni või tarbimisühiku kohta
- Teatud osa toitumisalasest teabest võib korrata pakendi esiküljel
 - Energiasisaldus või energiasisaldus koos rasvade, küllastunud rasvhapete, suhkrute ja soola kogusega

Toitumisalane teave

	100 g või 100 ml kohta
Energiasisaldus	kJ/kcal
Rasvad	g
millest küllastunud rasvhapped	g
Süsivesikud	g
millest suhkrud	g
Valgud	g
Sool	g

- Esitatud arvulised väärtused peavad olema keskmised väärtused
- Arvulised väärtused saadakse
 - laborianalüüside põhjal
 - arvutades (koostisosade keskmiste väärtuste põhjal või heakskiidetud andmete järgi)
 - Tervise Arengu Instituudi Nutridata rakendus toote [arvutus- ja andmesisestusprogramm](#)

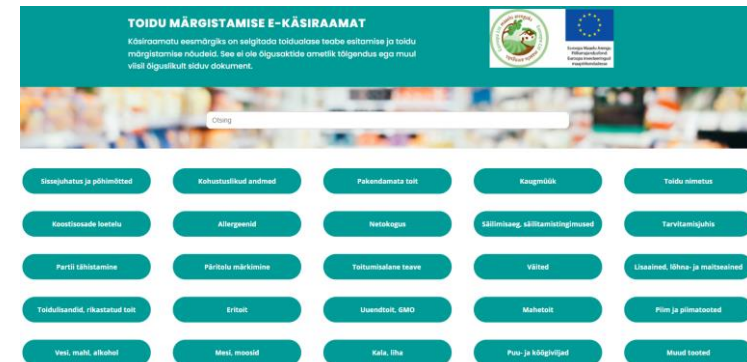
Meelespea

Toidualane teave peab olema tõene ja ei tohi tarbijat eksitada

- Ka e-poodides esitatav teave peab olema tõene, ei tohi eksitada
- Toidu reklaamimisel tuleb samuti järgida üldiseid toidualase teabe esitamise põhimõtteid
- Kohustuslikud andmed on loetletud määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 9 punktis 1
- Arvestama peab ka toidugruppidele kehtivate erinõuetega

Kasulikud lingid:

- [Toidu märgistamise e-käsiraamat](#)
- [Euroopa Komisjoni toidu märgistamise infosüsteem](#)
- Infomaterjal [Toidualase teabe esitamise põhinõuded](#)

MAAELUMINISTEERIUM

Hellika Kallaste

hellika.kallaste@agri.ee